

Nr 2

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag angående ändring i lagen den 27 november 1953 (nr 688) om hälso- och sjukvård vid krig och andra utomordentliga förhållanden (krigssjukvårdslag), m. m.

Genom en den 30 december 1965 dagtecknad proposition, nr 9, vilken hänvisats till lagutskott och behandlats av andra lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogade förslag till

- 1) lag angående ändring i lagen den 27 november 1953 (nr 688) om hälso- och sjukvård vid krig och andra utomordentliga förhållanden (krigssjukvårdslag),
- 2) lag om ändrad lydelse av 2 § allmänna tjänstepliktslagen den 17 april 1959 (nr 83).

Det vid propositionen fogade författningsförslaget är av följande lydelse.

Förslag

till

Lag

angående ändring i lagen den 27 november 1953 (nr 688) om hälso- och sjukvård vid krig och andra utomordentliga förhållanden (krigssjukvårdslag)

Härigenom förordnas *dels* att 1 och 2 §§, 3 § 1 mom., 4, 5, 6, 7, 7 a och 8 §§ lagen den 27 november 1953 om hälso- och sjukvård vid krig och andra utomordentliga förhållanden (krigssjukvårdslag)¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives, *dels* att lagens rubrik skall lyda som följer.

Krigssjukvårdslag*(Nuvarande lydelse)**(Föreslagen lydelse)*

1 §.

I denna — — — — — civila medicinalväsendet.

Med civil veterinärverksamhet förstås i denna lag veterinärverksamhet, som står under veterinärstyrelsens inseende. De som ombesörja den civila veterinärverksamheten sammanfattas i denna lag under beteckningen det civila veterinärväsendet.

2 §.

I fråga om krigsmaktens hälso- och sjukvård samt civilförsvarets sjukvårdstjänst gäller vad därom är särskilt stadgat, såframt icke annat föranledes av innehållet i föreskrifter, som meddelas med stöd av denna lag.

I fråga om krigsmaktens hälso- och sjukvård, *dess* veterinärtjänst samt civilförsvarets sjukvårdstjänst gäller vad därom är särskilt stadgat, såframt icke annat föranledes av innehållet i föreskrifter, som meddelas med stöd av denna lag.

3 §.

1 m o m. Kommer riket i krig, *skall* den allmänt civila hälso- och sjukvården enligt av Konungen ut-

1 m o m. Kommer riket i krig, *skola* den allmänt civila hälso- och sjukvården *samt den civila veteri-*

¹ 7 a § införd genom 1954: 281.

(Nuvarande lydelse)

färdade särskilda bestämmelser omorganiseras så att *den motsvarar* de fordringar, som i detta läge ställas på *densamma*. Därvid skola i lag eller författning meddelade stadganden, som avse hälso- och sjukvård, icke gälla i den mån de strida mot vad sålunda särskilt bestämts.

(Föreslagen lydelse)

närverksamheten enligt av Konungen utfärdade särskilda bestämmelser omorganiseras så att *dessa verksamhetsgrenar motsvara* de fordringar, som i detta läge ställas på *dem*. Därvid skola i lag eller författning meddelade stadganden, som avse hälso- och sjukvård *eller veterinärverksamhet*, icke gälla i den mån de strida mot vad sålunda särskilt bestämts.

4 §.

1 m o m. Konungen meddelar erforderliga föreskrifter om ledningen av den hälso- och sjukvårdande verksamheten i fall, då 3 § tillämpas, samt om samverkan i sådant fall mellan det allmänt civila medicinalväsendet, krigsmaktens hälso- och sjukvård samt civilförsvarets sjukvårdstjänst.

1 m o m. Konungen meddelar erforderliga föreskrifter om ledningen av den hälso- och sjukvårdande verksamheten *och veterinärverksamheten* i fall, då 3 § tillämpas, samt om samverkan i sådant fall mellan det allmänt civila medicinalväsendet, *det civila veterinärväsendet*, krigsmaktens hälso- och sjukvård, *dess veterinärtjänst* samt civilförsvarets sjukvårdstjänst.

2 m o m. Konungen må förordna, att militär myndighet under krig äger av det allmänt civila medicinalväsendet påkalla det bistånd, som myndigheten finner erforderligt med hänsyn till den militära verksamheten.

2 m o m. Konungen må förordna, att militär myndighet under krig äger av det allmänt civila medicinalväsendet *och det civila veterinärväsendet* påkalla det bistånd, som myndigheten finner erforderligt med hänsyn till den militära verksamheten.

5 §.

Ansvar för — — — — — övertaga ansvaret.

Sådant ansvar som avses i första stycket åvilar staten i fråga om den civila veterinärverksamheten.

6 §.

Redan i ————— till krigsorganisation.

Det åligger den, som enligt 5 § är ansvarig för de där avsedda åtgärder, att ————— Det åligger den, som enligt 5 § är ansvarig för de där avsedda åtgärder, att —————

(Nuvarande lydelse)

gårderna, att i fredstid planlägga dessa enligt anvisning av myndighet som Konungen bestämmer. Åvilar ansvaret annan än fredshuvudmannen, är denne likväl skyldig att biträda vid den planläggning, som avser hans eget verksamhetsområde, och vad därmed äger samband.

(Föreslagen lydelse)

gårderna, att i fredstid planlägga dessa. *Planläggning som åvilar annan än staten skall ske* enligt anvisning av myndighet som Konungen bestämmer. Åvilar ansvaret annan än fredshuvudmannen, är denne likväl skyldig att biträda vid den planläggning, som avser hans eget verksamhetsområde, och vad därmed äger samband.

7 §.

Kostnaderna för ————— av statsmedel.

Vad i ————— att bestämmas.

Därest övergången ————— i fredstid.

Kostnaderna för det civila veterinärväsendets övergång till den organisation, som det planenligt skall erhålla då 3 § trätt i tillämpning, och för den krigsorganiserade veterinärverksamheten bestridas av statsmedel.

I fråga ————— därom stadgar.

7 a §.

Då 3 § tillämpas skall, utan hinder av vad i allmänna förfogandelagen finnes stadgat om förutsättningarna för lagens tillämpning, nämnda lag i erforderliga delar gälla för att tillgodose det allmänt civila medicinalväsendets behov.

Då 3 § tillämpas skall, utan hinder av vad i allmänna förfogandelagen finnes stadgat om förutsättningarna för lagens tillämpning, nämnda lag i erforderliga delar gälla för att tillgodose det allmänt civila medicinalväsendets och *det civila veterinärväsendets* behov.

8 §.

Kommer riket i krig, är den som äger yrkeserfarenhet beträffande hälso- och sjukvård eller eljest är *verksam inom sådan vård* och icke före löpande kalenderårs början fyllt sjuttio år skyldig att efter anvisning av myndighet, som bestämmas av

Kommer riket i krig, är den som äger yrkeserfarenhet beträffande hälso- och sjukvård *eller veterinärverksamhet* eller eljest är *sysselsatt härmed* och icke före löpande kalenderårs början fyllt sjuttio år skyldig att efter anvisning av myndighet,

Konungen, fullgöra sådan tjänst inom hälso- och sjukvården som hans kroppskrafter och hälsotillstånd medgiva (tjänsteplikt för medicinalpersonal).

som bestämmes av Konungen, fullgöra sådan tjänst inom nämnda verksamhetsområden som hans kroppskrafter och hälsotillstånd medgiva (tjänsteplikt för medicinalpersonal).

Den som — — — — — för medicinalpersonal.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1966.

Förslag

till

L a g**om ändrad lydelse av 2 § allmänna tjänstepliktslagen den 17 april 1959 (nr 83)**

Härigenom förordnas, att 2 § allmänna tjänstepliktslagen den 17 april 1959 skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

*(Nuvarande lydelse)**(Föreslagen lydelse)***2 §.**

Förordnande jämlikt — — — — — vid krigsmakten.

Om tillgodoseende av hälso- och sjukvårdens behov av medicinalpersonal vid krig och andra utomordentliga förhållanden gäller vad därom är särskilt stadgat. För tillgodoseende av sådant behov må förordnande som omförmäles i första stycket ej meddelas.

Om tillgodoseende av hälso- och sjukvårdens *samt veterinärverksamhetens* behov av medicinalpersonal vid krig och andra utomordentliga förhållanden gäller vad därom är särskilt stadgat. För tillgodoseende av sådant behov må förordnande som omförmäles i första stycket ej meddelas.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1966.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att krigssjukvårdslagens bestämmelser om krigsorganisation m. m. av den allmänt civila hälso- och sjukvården samt om tjänsteplikt under krig, krigsfara eller andra utomordentliga förhållanden skall utvidgas att avse även den civila veterinärverksamheten.

Av propositionen redovisas här endast vad *föredragande departementschefen, statsrådet Aspling*, anført. Anförandet är av följande lydelse.

»Jag har i detta ärende samrått med chefen för jordbruksdepartementet. Vissa delar av veterinärverksamheten torde redan nu omfattas av krigssjukvårdslagen och krigssjukvårdskungörelsen. Detta gäller dock knappast hälso- och sjukvården bland djur i dess helhet, men denna del av veterinärverksamheten har, inte minst på grund av sin betydelse för folkförsörjningen, nära samband med den allmänna hälsovården och är även den av stor vikt för totalförsvaret i övrigt. Jag anser därför, liksom veterinärstyrelsen och de myndigheter som yttrat sig i ärendet, att det bör införas bestämmelser som reglerar all civil veterinärverksamhet och hela det civila veterinärväsendet under krig och andra utomordentliga förhållanden. Med hänsyn till det sagda bör den grundläggande lagregleringen i erforderlig omfattning innehålla samma eller likartade bestämmelser som de vilka nu gäller för den allmänt civila hälso- och sjukvården och det allmänt civila medicinalväsendet. Likaledes synes det lämpligast, att nämnda regler inarbetas i krigssjukvårdslagen. Detta hindrar givetvis inte, att närmare bestämmelser om veterinärverksamheten och veterinärväsendet tas in i en särskild kungörelse.

Jag föreslår att krigssjukvårdslagens bestämmelser om krigsorganisering (3 §), om föreskrifter angående ledning och samverkan (4 § 1 mom.), om militär direktiv rätt (4 § 2 mom.) och om allmänna förfogandelagens tillämplighet (7 a §) ändras så att de kommer att omfatta den civila veterinärverksamheten och det civila veterinärväsendet. Enligt min mening bör staten, som är fredshuvudman för den övervägande delen av det civila veterinärväsendet, ha ansvaret för att veterinärverksamheten omställs till krigsorganisation och för att verksamheten därefter bedrivs planerligt. En bestämmelse härom bör införas i 5 §. Detta medför att staten får ansvaret även för den planläggning, som enligt 6 § skall äga rum redan i fredstid. Emellertid följer av 6 § andra stycket andra punkten, att annan fredsarbetsgivare för veterinär än staten är skyldig att biträda vid den fredstida planläggningen inom sitt verksamhetsområde. Med hänsyn bl. a. till det fredstida civila veterinärväsendets huvudmannastruktur bör kostnaderna

för veterinärverksamhetens krigsorganisation — såväl omställnings- som driftkostnader — helt bestridas av statsmedel. En bestämmelse härom bör tas in i 7 §. Därmed har ej reglerats i vad mån avgifter för veterinär verksamhet i krig skall tas ut av enskild.

I 1 § krigssjukvårdslagen bör den civila veterinärverksamheten beskrivas som den veterinärverksamhet, som står under veterinärstyrelsens inseende, och det civila veterinärväsendet definieras på motsvarande sätt som det allmänt civila medicinalväsendet.

Vidare föreslår jag, att bestämmelserna om tjänsteplikt i 8 § krigssjukvårdslagen omformuleras så, att 8 och 9 §§ otvetydigt kommer att omfatta all civil veterinärpersonal och all civil veterinärverksamhet. Tjänsteplikten bör alltjämt kunna betecknas som en tjänsteplikt för medicinalpersonal. Vad jag nu föreslagit föranleder en följdändring i 2 § andra stycket allmänna tjänstepliktslagen.»

Lagrådet har lämnat lagförslagen utan erinran.

Utskottet

Utskottet har ej funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och får därför hemställa,

att riksdagen måtte bifalla förevarande proposition, nr 9.
Stockholm den 8 februari 1966

På andra lagutskottets vägnar:

AXEL STRAND

Vid detta ärendes behandling har närvarit
från första kammaren: herr Strand, fru Carlqvist, herr Lars Larsson, fru Nilsson, herrar Edström, Erik Filip Petersson, Blomquist och fru Elvy Olsson;

från andra kammaren: herrar Anderson i Sundsvall, Lundberg, Rimmerfors, fröken Wetterström, herrar Johansson i Södertälje, Gomér, fru Svensson och fru Skantz.